

Goedkeuringsbesluit projectplan Veiligheid Zuidelijke Randmeren en Eem

GEDEPUTEERDE STATEN VAN UTRECHT EN GELDERLAND,

Gezien de brieven van het Waterschap Vallei en Veluwe van 11 september 2013 (met kenmerk 549946/FS/mg en 549959/FS/mg) betreffende het verzoek tot goedkeuring van het op 11 september 2013 door het Algemeen Bestuur vastgestelde projectplan Veiligheid Zuidelijke Randmeren en Eem;

Gelet op artikelen 5.4 tot en met 5.14 van de Waterwet.

Besluiten, elk voor zover zij bevoegd zijn:

Goedkeuring te verlenen aan het op 11 september 2013 door het Algemeen Bestuur van het Waterschap Vallei en Veluwe vastgestelde projectplan Veiligheid Zuidelijke Randmeren en Eem.

Hierbij hebben wij het volgende overwogen.

1. Veiligheid tegen overstromingen

Het projectplan heeft betrekking op de primaire waterkeringen langs de oostzijde van de Eem en een deel van de Zuidelijke Randmeren, grotendeels gelegen in de provincie Utrecht en voor een deel in de provincie Gelderland. Deze primaire waterkeringen maken onderdeel uit van dijkkringgebied 45, de Gelderse Vallei. In de Waterwet is het beschermingsniveau van dijkkringgebieden vastgelegd in de vorm van een maximaal toelaatbare overschrijdingskans van waterstanden. Het wettelijk vastgestelde beschermingsniveau voor dijkkring 45 (Gelderse Vallei) is 1/1250 per jaar. Uit diverse toetsingen is gebleken dat over een lengte van circa 22 kilometer de dijken langs de zuidelijke randmeren en de Eem niet voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm. Om aan de wettelijke veiligheidsnormen te voldoen zijn maatregelen noodzakelijk. Zoals ook aangegeven bij onderdeel 3 Procedure zijn bij aanvang ook andere maatregelen dan dijkverbetering overwogen. Deze zijn gedurende het planproces afgevallen, waarna de benodigde dijkverbeteringen verder zijn uitgewerkt. Het project is onderdeel van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma 2 (HWBP2). Het nu voorliggende dijkverbeteringsplan voldoet aan de eisen die artikel 5.4 van de Waterwet stelt aan een projectplan en voorziet er in om de afgekeurde dijken weer voor langere tijd aan de wettelijke veiligheidsnorm te laten voldoen.

2. Inpassing in de omgeving

De dijkverbetering in het gebied raakt aan de aanwezige waarden voor natuur, landschap, cultuurhistorie. Het waterschap heeft in het projectplan ontwerpuitgangspunten aangehouden die erop gericht zijn deze waarden zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk te versterken.

Natuur

De werkzaamheden vinden plaats nabij Natura-2000 gebieden. Een passende beoordeling heeft uitgewezen dat, onder voorwaarden aan de uitvoering van de werkzaamheden, de instandhoudingsdoelen niet worden geschaad.

Een groot deel van het te versterken dijktraject ligt binnen of in de nabijheid van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Als onderdeel van het projectplan heeft een EHS-toets plaatsgevonden. Op basis van die toets is geconcludeerd dat als gevolg van de dijkverbetermaatregelen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS optreden.

Het waterschap heeft in nauwe samenwerking met de provincie Utrecht een zogenaamd 'plusplan' opgesteld om deze negatieve effecten op te heffen. Het plusplan bestaat onder andere uit het verhogen van de botanische waarden op de dijken, inrichting van buitendijkse natuurgebieden (Bruggematen, Wolkenberg en Grote Melm), het terugbrengen van rietzones langs de Eem en randmeren en aanplant van broekbos bij Coelhorst.

Bij uitvoering van het 'plusplan', binnen de gestelde randvoorwaarden worden de negatieve effecten op de EHS opgeheven.

Landschap

De dijken in het projectgebied vormen belangrijke en kenmerkende elementen in het landschap. Bij de maatregelen is rekening gehouden met het kenmerkende karakter van de dijken door o.a. aandacht te besteden aan de continuïteit van de verschillende dijktypen en behoud van de herkenbaarheid van de strijd tegen het water.

Cultuurhistorie

Met de cultuurhistorische belangen wordt door het waterschap rekening gehouden door tegelijkertijd met de dijkverbetering maatregelen te nemen voor herstel en de zichtbaarheid van de Grebbelinie. Zo wordt het Grebbelinieprofiel hersteld en worden de aanwezige kazematten behouden. Verder is o.a. rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van het centrum van Spakenburg en worden de historisch waardevolle steenbekledingen van de voormalige zuiderzeedijken behouden.

3. Procedure

De dijkverbetering is van start gegaan met de bekendmaking van de Startnotitie MER Veiligheid Zuidelijke Randmeren in 2005. Mede op basis van ingediende zienswijzen en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) hebben de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Flevoland eind 2005 de richtlijnen vastgesteld.

De m.e.r. procedure voor de Veiligheid Zuidelijke Randmeren (MER VZR) is uitgevoerd in 2 fasen. In MER fase 1 is de afweging gemaakt tussen de alternatieven "keermiddel" en "dijkverbetering". Op basis van de door de provincies vastgestelde richtlijnen is door de initiatiefnemer vervolgens de Projectnota/MER fase 1 opgesteld. Hieruit is de dijkverbetering als voorkeursoplossing naar voren gekomen. De inspraak en het advies van de Commissie m.e.r. vond najaar 2007 plaats. Met het afgeven van richtlijnen voor MER fase 2 door de provincies Utrecht en Gelderland is in maart 2008 de tweede fase gestart. In MER fase 2 zijn per traject verschillende alternatieven voor de dijkverbetering ontwikkeld. Vervolgens is het Voorkeursalternatief gekozen en gedetailleerd uitgewerkt in het ontwerpprojectplan Veiligheid Zuidelijke Randmeren en Eem. Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben als coördinerend bevoegd gezag, in de zin van artikel 5.8 lid 3 Waterwet, het MER, het ontwerpprojectplan, de aanvragen voor de benodigde vergunningen en ontheffingen inclusief de door de bevoegde gezagen opgestelde ontwerpvergunningen van 20 juni 2011 tot en met 28 augustus 2011 ter inzage gelegd. Eenieder kon in deze periode zienswijzen indienen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht over de ter inzage gelegde stukken. Tijdens de inspraakperiode zijn er door het waterschap in de regio diverse informatieavonden en een inloopavond gehouden, te weten op 20, 22 en 23 juni 2011 en op 17 augustus 2011.

Op verzoek van de provincie(s) heeft de Commissie m.e.r. op 8 september 2011 een toetsingsadvies uitgebracht over het MER fase 2, het ontwerpprojectplan en de ingediende zienswijzen.

De verdere besluitvorming van het projectplan is vervolgens vertraagd doordat de subsidiënt van de dijkverbetering (het Rijk) aanvullende geotechnische onderzoeken en berekeningen heeft gevraagd. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in 2012 en in februari 2013 afgerond.

Op basis van de ingediende zienswijzen, het aanvullende geotechnische onderzoeken en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. is het projectplan en de Nota van beantwoording geactualiseerd. Het Algemeen bestuur van het waterschap heeft op 11 september 2013 het gewijzigde projectplan (en de Nota van beantwoording) vastgesteld en op 11 september 2013 ter goedkeuring verstuurd aan de provincies Gelderland en Utrecht.

4. Advies en inspraak

De Commissie m.e.r. is in haar toetsingsadvies van 8 september 2011 van oordeel dat de essentiële informatie voor de besluitvorming in het MER aanwezig is. De Commissie vindt het MER in samenhang met het dijkverbeteringsplan van goede kwaliteit. De Commissie heeft een drietal adviezen voor de volgende fase gegeven welke door het waterschap zijn overgenomen.

Tijdens de terinzagelegging in de periode 20 juni 2011 tot en met 28 augustus 2011 van MER, ontwerpprojectplan en ontwerputvoeringsbesluiten incl. onderliggende aanvragen zijn er 68 zienswijzen ingediend.

Zienswijzen die meermaals worden aangevoerd zijn gericht op:

- a. Hinder en schade;
- b. Beheer en onderhoud waterkering;
- c. Grondverwerving
- d. Inrichting tuin en ontsluiting
- e. Gebruik ondergronden tekeningen

De ingediende zienswijzen hebben op diverse punten geleid tot wijzigingen van het projectplan. Gedeputeerde Staten van Utrecht en Gelderland kunnen instemmen met de Nota van beantwoording en de hieruit voortvloeiende wijzigingen.

5. Wijzigingen t.o.v. het ontwerpprojectplan

Naast wijzigingen als gevolg van ingediende zienswijzen, zijn ook verschillende andere wijzigingen doorgevoerd als gevolg van in de tussentijd gehouden grondverwervingsgesprekken, ambtelijke wijzigingen en wijzigingen als gevolg van nieuwe geotechnische onderzoeken.

Voor zover het wijzigingen betreft als gevolg van ingediende zienswijzen of tussentijds gehouden grondverwervingsgesprekken zijn deze op verzoek van belanghebbenden en wordt daarmee beter rekening gehouden met hun belangen. De ambtelijke wijzigingen betreffen grotendeels omissies en verduidelijkingen van het plan. Dit type wijzigingen leidt niet tot een wezenlijk ander plan.

Ontwerp wijzigingen als gevolg van de nieuwe geotechnische berekeningen zijn echter wel zodanig dat deze op enkele locaties hebben geleid tot nieuwe belanghebbenden. Het waterschap heeft deze nieuwe belanghebbenden allen individueel benaderd, geïnformeerd en de gelegenheid gegeven om gedurende vier weken hun zienswijze kenbaar te maken. Enkele van deze zienswijzen hebben op hun beurt weer geleid tot aanpassingen in het projectplan. Het waterschap heeft zich hiermee voldoende ingespannen om de wijzigingen zorgvuldig af te stemmen met de omgeving. Dit laat onverlet dat alle nieuwe belanghebbenden de mogelijkheid hebben beroep aan te tekenen (zie onderdeel beroep).

Naast vorengenoemde wijzigingen heeft ook een wijziging in de scope van het project plaatsgevonden. Het dagelijks bestuur van waterschap Vallei en Veluwe heeft besloten de Putterzeedijk (lengte circa 900 meter) niet meer in het projectplan op te nemen, omdat uit nadere toetsen is gebleken dat het veiligheidsrisico zeer beperkt is. Gedeputeerde Staten van Gelderland, op wiens grondgebied de betreffende primaire waterkering is gelegen, zijn op 3 april 2013 akkoord gegaan met deze wijziging.

6. Toetsing procedure en ruimtebeslag

De eerder genoemde vertraging in de besluitvorming, de ingediende zienswijzen en de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpprojectplan zijn aanleiding geweest voor de provincie Utrecht om als coördinerend bevoegd gezag een onafhankelijke toetsing op de juridische houdbaarheid te laten uitvoeren. Die toetsing richtte zich o.a. op de lange tijd tussen de zienswijzentermijn en de vaststelling van het projectplan en de onduidelijkheden bij belanghebbenden over de te verwerven gronden. Bij die toetsing werd geconcludeerd dat het plan houdbaar zou zijn wanneer het waterschap een reparatieslag zou uitvoeren. Deze reparatieslag was nodig voor:

- Een betere onderbouwing van het ruimtebeslag, waarbij de begrenzingen van het projectgebied passend zijn en beter inzicht wordt gegeven in welke gronden permanent benodigd zijn en welke gronden slechts tijdelijk benodigd zijn.
- Het wegnemen van resterende onduidelijkheden bij belanghebbenden.

Het waterschap heeft deze reparatieslag uitgevoerd door in het plan de teksten en tekeningen op dit punt te verduidelijken en belanghebbenden van wie grond nodig is (tijdelijk en/of in eigendom) schriftelijk op de hoogte te stellen van de voor hun situatie betreffende uitsnede uit de grondverwervingskaarten.

Gedeputeerde Staten van Utrecht en Gelderland achten met deze reparatieslag de onderbouwing van het ruimtebeslag voldoende.

7. Communicatie

Communicatie over het project heeft o.a. plaatsgevonden door periodieke nieuwsbrieven, verschillende informatieavonden en individuele gesprekken met belanghebbenden en individuele informatievoorziening. In de tijd tussen de zienswijzentermijn en de vaststelling van het projectplan is aanvankelijk minder gecommuniceerd waardoor bij enkele belanghebbenden onrust ontstond. Het waterschap heeft vervolgens, nadat onzekerheden over de wijzigingen in het definitieve projectplan waren weggelaten, weer veel moeite gestoken in de communicatie, door bijvoorbeeld ook extra tussentijdse informatieavonden te organiseren en in individuele gesprekken nader toelichting te geven. Gedeputeerde Staten van Utrecht en Gelderland zijn van mening dat aan de basale vereisten van goede communicatie is voldaan.

8. Uitvoeringsbesluiten

In het kader van de gecoördineerde voorbereiding van het dijkverbeteringsplan zijn bij de terinzagelegging van 20 juni 2011 t/m 28 augustus 2011 van het MER en het ontwerp-projectplan mede de volgende ontwerp-uitvoeringsbesluiten (deel A) incl. onderliggende aanvragen ter inzage gelegd:

- omgevingsvergunningen van gemeenten Amersfoort, Baarn en Bunschoten;
- ontheffing Flora- en faunawet van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie;
- vergunning Natuurbeschermingswet van Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie;
- vergunning archeologisch monument van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE);
- ontgrondingsvergunning van provincie Utrecht;
- ontheffing waterverordening (Vaarweg) van provincie Utrecht.

Tevens is in het kader van de gecoördineerde voorbereiding van het dijkverbeteringsplan in een later stadium een ontwerp-Omgevingsvergunning (kap) van de gemeente Amersfoort (deel B) incl. onderliggende aanvraag en aanvullende stukken ter inzage gelegd van 5 augustus 2013 t/m 15 september 2013.

Deze vergunningen zijn inmiddels verleend. De besluiten zijn in overeenstemming met het door het waterschap vastgestelde projectplan.

9. Terinzagelegging

Naast dit goedkeuringsbesluit zullen het vaststellingsbesluit van het waterschap (inclusief Nota van beantwoording), het definitieve projectplan, het MER, de definitieve uitvoeringsbesluiten met de bijbehorende aanvragen ter inzage worden gelegd. De terinzagelegging van zes weken wordt onder andere in lokale huis-aan-huis bladen, de Staatscourant en via de websites van het waterschap en de beide provincies bekendgemaakt.

10. Beroep

Tegen dit goedkeuringsbesluit en de uitvoeringsbesluiten kunnen belanghebbenden, die conform artikel 5.6, lid 2, van de Waterwet een zienswijze hebben ingediend, op grond van artikel 5.13 van de Waterwet gedurende een termijn van zes weken beroep instellen in eerste en enige aanleg bij de Raad van State. De beroepstermijn vangt aan op de datum zoals aangegeven in de bekendmaking van de provincie. Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Er is griffierecht verschuldigd.

Op grond van artikel 6:13 van de Awb kan geen beroep worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht. Degene die in het voortraject geen zienswijze heeft ingediend, kan wel beroep aantekenen tegen het goedkeuringsbesluit voor zover de beroepsgronden betrekking hebben op onderdelen van het projectplan en de uitvoeringsbesluiten die zijn gewijzigd ten opzichte van het ontwerp.

Krachtens artikel 6:16 van de Awb schorst het beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan – als beroep is ingesteld – ingevolge artikel 8:81 van de Awb bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Dit besluit en alle overige besluiten nodig ter verwezenlijking van de dijkverbetering vallen onder de Crisis- en herstelwet. Ingevolge deze wet en het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet dienen de beroepsgronden in het beroepschrift te worden opgenomen en kunnen deze na afloop van de beroepstermijn niet meer worden aangevuld.

Utrecht, 15 oktober 2013, nr. 80ECCF79

Arnhem, 10 oktober 2013, zaaknr.2007-011146

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland

Voorzitter,

mw. J.P.M. Meijers,
gedeputeerde voor Water

Secretaris

